

SÎRÎRÎ KAARETA ITAKON ITE'KA PE PAULO NÎMENUKA'PÎ TIMÓTEO PIA

Tiwin kano'pî pe Pauloya imenuka Timóteo pia. Tamî'nawîron kaaretakon menukaiya tîpo, sîrîrî imenuka'pîiya.

Pauloya Timóteo panama eesenyaka'mato' pî'. Î' kai'ma eesenyaka'ma e'pai awanî Paapa ton pe ekaremekîiya. Imenuka'pîiya atarakkannîto' ta tîwanî tanne. Sa' ite'ka yapisî'pî to'ya, miarî Roma cidaderî po. Atarakkannîto' yewî' ta tîwanî tanne, kaareta menuka'pîiya Timóteo pia, morî pe innape Jesus ku'nenan ko'mannî'to'peiya.

Inî'rî Paulo Nîmenuka'pî Timóteo Pia

¹ Uurî Paulo, Jesus Cristo naipontî'pî itu'se Paapa wanî ye'nen. Maasa pra Paapaya ta'pî: —Innape Jesus ku'nenan pia ipatîkarî enen ko'mannîto' tîrîuya —ta'pîiya. Jesus Cristo nîkupî'pî wenai, mîrîrî itekare ekareme'se uyarima'pîiya.

² Timóteo, sîrîrî kaareta menukauya aapia, maasa pra unmu pe amîrî wanî uwakîri pe, innape Jesus Cristo ku'sa'ya ye'nen.

Paapa pî' esatîuya, moropai Jesus Cristo Uyepo-torîkon pî': —Tamî'nawîrî morî pe awe'to'kon tîtî. Moropai a'noko'pîkon pe era'matî, tîwanmîn tîtî —tauya, apona itîto'pe to'ya.

Pauloya Timóteo Panama Yairî Aako'manto'pe.

³ Apî' enpenata ya, taapîtuuya Paapa pî', manni' unapurî utamokonya yapurî'pî warantî. Yairî yapurîuya imakui'pî tîku'se pra. Paapa pî' tauya: —Uwakîri pe man, Paapa, Timóteoya innape akupî'pî.

⁴ Wei ewaron kaisari epîrema apona ya, anera'mapai wanî. Maasa pra akaruwâ'pî pî' enpenatapî'nî pî' wai. Mîrîrî ye'nen amîrî anera'mapai wanî, Timóteo, atausinpatope.

⁵ Maasa pra innape Jesus ku'nen pe awanî pî' enpenatapî. E'mai' pe ano' Lóide itese'ya ikupî'pî innape. Mîrîrî tîpo asan Eunice itese'ya ikupî'pî innape. Tarîpai amîrîya nîrî innape ikupî'pî, epu'tî pî' wai.

⁶ Mîrîrî ye'nen mîrîrî Paapa nîrîrî'pî pî' awenpenata yu'se wai. Ikonekaki, amîrî nîkupî ton pe Paapa nîrîrî'pî. Mîrîrî tîrî'pîiya manni' yai Paapa esenyaka'mato' kupîpa apu'pai pona uyenya tîrîuya ne'tîkini yai.

⁷ Mîrîrî ku'kî, maasa pra Morî Yekaton Wannî, Paapa nîrîrî'pî uupia'nîkonya ukupîkon pepîn eranne' pe. Tîise meruntî ke e'nî emapu'tîiya, moropai tiaronkon sa'nama emapu'tîiya, moropai uuwarîrî'nîkon tîwe'panamai e'nî emapu'tîiya, imakui'pî kupî namai.

⁸ Mîrîrî ye'nen teweppe'se pra e'kî Uyepotorîkon yekare pî'. Moropai uurî pî' nîrî teweppe'se pra e'kî uurî atarakkansa' ye'nen, Uyepotorîkon yekare ekaremekîuya wenai. Tîise meruntî ke yapîtanî'kî, awe'taruma'tî ya itekare ekaremekîya wenai. Awe'taruma'tîto' pî' eranne' pe pra e'kî. Tîise uurî e'taruma'tî warantî awe'taruma'tî, Paapaya ameruntîri ton tîisa' ye'nen.

⁹ Paapaya uuri'nîkon pîika'tîsa', moropai uyanosai'ya'nîkon morî pe ko'mannîto'pe. Mîrîrî ikupî'pîiya morî unkupî'pîkon wenai pra, tîise tîîwarîrî morî antîîpai tîwanî ye'nen. Pena pata ekonekasa' pra tîise, mîrîrî morî tîrî tîuya pî' eesenumenka'pî Jesus Cristo yai.

¹⁰ Moropai sîrîrî tîrî'pîiya Uyepotorîkon Cristo Jesus iipî wenai. Mîîkîrî Uyepotorîkon ena'pî sa'mantanto' yentai. Mîrîrî wenai iipia enen ko'mannî ipatîkarî. Innape itekare kupî wenai sa'mantan pepîn. Mîrîrî ye'nen upi'pîkon kata pepîn ipatîkarî.

¹¹ Mîrîrî yekare ekareme'se umenkasa' Paapaya. Uurî Paapa narima'pî, pemonkonyamî' yenupato'peuya itekare pî'.

¹² Mîrîrî ye'nen teweppe'se pra wai, e'taruma'tî ye'ka pe. E'taruma'tîto' pî' eppepî pepîn, maasa pra Cristo Jesus unapurîkon ku'nen uurî innape. Mîîkîrî epu'nen uurî. Meruntî mîîkîrî. Mîrîrî ye'nen manni' untîrî'pî iipia ko'mannîpîiya tuiipî pîkîrî. Mîrîrî epu'tî pî' wai.

¹³ Yairî itekare ekareme'kî manni' aneta'pî uwinîpai. Ekareme'kî innape Cristo tîku'se, tiaronkon sa'namakî Cristo Jesus nîtîrî'pî ke.

¹⁴ Manni' itekare Paapa nîtîrî'pî ko'mannî'kî tiaronya inyakanma namai tiaron pe. Iko'mannî'kî Morî Yekaton Wannî meruntîri ke. Maasa pra aako'mamî uupia'nîkon.

¹⁵ Tamî'nawîronkon innape Jesus Cristo ku'nenan Ásiaponkonya unîmî'pî epu'tî pî' nai. Figelo moropai Hermógenesya nîrî unîmî'pî.

¹⁶ Tîise Onesíforo kaane, tî'noko'pî pe era'ma Paa-

paya yu'se wai Onesíforo, moropai itonpayamî nîrî. Maasa pra tu'ke ite'ka uyausinpapîtî'pîiya yairî ma're ena namai. Mîikîrî eppe'sa' pra man uurî atarakkansa' pî'.

¹⁷ Mîikîrîya teerepansa' yai tarî Roma pona, uurî yuwa'pî mararî pra uyeporî tîuya pîkîrî.

¹⁸ Mîrîrî ye'nen Uyepotorîkonya mîikîrî sa'nama yu'se wai, tamî'nawîron aretî'ka tîuya weiyu yai. Mîikîrî yeseru epu'tî pî' nai morî pe, uurî pîika'tî'pîiya Éfeso po tîwanî yai.

2

Jesus Cristo Surarari Pe E'nî

¹ Moropai amîrî unmu, meruntî ke e'ki umeruntîrikon Jesus Cristo nîtirî'pî ke.

² Sîrîrî itekare ayenupa'pîuya tu'kankon pemonkonyamî'ya era'ma tanne, mîrîrî aneta'pî uwinîpainon mîrîrî ke tiaronkon yenupakî. Manni'kan warayo'kon innape ikupîtonkon tîrumakai pra yenupakî, tiaronkon yenupato'pe to'ya mîrîrî ke nîrî.

³ Awe'taruma'tîto' yapîtanî'kî uurî yarakkîrî si'ma, Jesus Cristo poitîrî pe awanî wenai. Suraraya tîwe'taruma'tîto' yapîtanîpî manni' warantî yapîtanî'kî.

⁴ Manni' suraraya, taipontînen maimu yawîrî ikupî, tîwarîron tînkoneka pî' teesenumenkai pra. Taipontînen wakîri pe tîwanîpa ikupîiya.

⁵ Manni' pemonkon teeka'tunsen eka'tumî e'painon teeka'tunto'pe ta'pî yawîrî î' rî yapisîpa kai'ma. Tîise yawîrî pra eeka'tunsa' ya, mîikîrîya tînapisî yapisî pepîn e'painon. Mîrîrî warantî nîrî

amîrîya iku'kî ta'pî yawîrî ikupî e'pai awanî, Jesus Cristo winîpainon yapisîpa.

⁶ Moropai warayo' umî ya' teesenyaka'masen esenyaka'ma mararî pra tîmoron tepu'se. Moropai mîikîrîya teesenyaka'ma'pî epetasa' mo'ka tekkari ton e'mai' pe, mîrîrî ton pe teesenyaka'masa' ye'nen. „Mîrîrî warantî amîrî esenyaka'masa' ya, amoron tepu'se, Jesus Cristo winîpainon nîrî yapisîya„.

⁷ Mîrîrî apî' tauya manni' pî' esenumenkakî. Maasa pra mîrîrî pî' eesenumenka ya, Uyepo-torîkonya tamî'nawîron epu'tîya emapu'tî.

⁸ Enpenatakî Jesus Cristo pî', manni' awe'mî'sa'ka'pî pî', manni' Davi paari'pî pî'. Mîrîrî ekareme'nen itekare ekaremekîuya sîrîrî.

⁹ Sîrîrî ekaremekîuya wenai e'taruma'tî sîrîrî. Tarî wanî sîrîrî ewa'tîsa' pe sa'man ferro ke, manni' pemonkon wîitîpon yewa'tî to'ya warantî. Tîise Paapa maimu man yewa'tîsa' pe pra ekareme'to'pe ekareme'nenanya.

¹⁰ Mîrîrî ye'nen tamî'nawîrî yapîtanîpîuya tîpemonkono pe Paapa nîmenka'san ton pe. Mîrîrî yapîtanîpîuya maasa pra Jesus Cristoya to' pîika'tîto'pe moropai to' ko'manto'pe ipatîkarî tîpia morî pe.

¹¹ Sîrîrî esenupanto' wanî yairon pe pu'kuru:

Jesus Cristo sa'mantasa' wenai,
uurî'nîkon sa'mantasa' yarakkîrî.

Mîrîrî ye'nen ko'mannî pe man yarakkîrî.

¹² Moropai mîrîrî wenai e'taruma'tînto' yapîtanîpî
yā,

tamî'nawîronkon esa' pe enan pe man
Cristo yarakkîrî nîrî.

Tiise “Unepu'ti pepin mîkîrî”, ta'nîkon ya, mîkîrîya taa nîrî: “Unepu'tikon pepin mîkîrî”, taiya kupi sîrîrî upî'nîkon.

¹³ Moropai yairî e'nî'nîkon pra awanî ya, mîwîni tiise Cristo ko'mamî yairî.

Maasa pra seru'ye' pe tiwe'sen pepin mîkîrî. Î' taasa' tiuya ya, ikupîiya.

Teesenyaka'masen Wanî Paapa Wakîri Pe

¹⁴ Tiaronkon yenupanenan pe ankupî'san pî' ka'kî sîrîrî unekaremekî'pî. Moropai to' panamakî Paapa rawîrî si'ma, teesiyu'pî'se to' wanî namai tîmaimukon ke. Maasa pra mîrîrî warantî to' wanî ya, morî pe awanî pepin tiaronkon esenumenkato' taruma'ti to'ya.

¹⁵ Mîrîrî kupîya yuwakî, tamî'nawîrî Paapa wakîri pe awanîpa. Manni' warayo' teesenyaka'mato' pî' mîkîrî eppepî pepin maasa pra teesenyaka'ma epu'ti tiuya ye'nen. Mîrîrî warantî epu'kî morî pe, tamî'nawîronkon panamato'pe yairon Paapa maimu ke, teweppe'se Paapa winîkîi awanî namai.

¹⁶ Tiise î' pe pra rî itu'se Paapa e'to' pepin pî' teeseurîmasanon maimu kîsetai. Maasa pra mîrîrî ye'ka wanî pemonkonoyamî' taruma'tinen pe. To' ataka'ma emapu'tiia.

¹⁷ Maasa pra inkamoro ye'kakonya yenupanto' wanî erekî' pe tiwe'sen warantî, ne'ne' pe awanî. Mîrîrî ere'ya itesa' yanî warantî awanî. Asakî'ne to' man, warayo'kon mîrîrî ye'ka pî' yenupatonkon, Himeneu moropai Fileto to' ese'.

¹⁸ Inkamoroya yairî tiwe'to'kon rumakasa' man. Yairon pepin pî' tiaronkon yenupasa' man. Aasîrî

Paapaya isa'manta'san pîmî'sa'ka'pî kai'ma to'yenupasa' to'ya. Mîrîrî ye'nen to'yaka'masa' to'ya man, innape yairon kupî to'ya pra awanî temapu'tîi.

¹⁹ Tîise Paapa maimu wanî yairon pe pu'kuru tîiko'mansen pe. Wittî yanraki' nîrî yu'na'tîsa' itu'na meruntî ke aako'manto'pe. Mîrîrî warantî Paapa maimu wanî meruntî ke aako'mamî. See warantî awe'menukasa' mîrîrî:

—Uyepotorîkonya tîmîrî ton pe tîwe'sanon epu'tî.

Nm 16.5

Moropai awe'menukasa' nîrî: —Manni'kan Jesus pî' Uyepotorî kon taawonanya yairî pra tîwe'to'kon rumaka e'pai awanî, inî'rî ikupî tîuya'nîkon namai. Mîrîrî warantî ko'mannî yairî, mo'tan pepîn.

²⁰ Ipîkku pe tîwe'sen yewî' kure'nan ta awanî pisakon Teken pra ouro pe moropai prata pe awanî pepîn, tîise awanî yei konekasa' moropai non ka'sa' nîrî. Tîise mîrîrî kore'ta wanî tiaron pensa tînapurî pe imenka'pî. Ipîkku pe tîwe'sen erepansa' yai mîrîrî ourokon, pratokon yapurîiya. Tîise yei konekasa' moropai non ka'sa' yapurîiya wei kaisarî.

²¹ Mîrîrî ye'nen Paapa ton pe anî' esenyaka'mato'pe, nura pe tîwe'to' rumaka e'pai awanî, morî kupî pî' aako'mamîpa. Mîrîrî pisakon, ouro ka'sa' yapurî to'ya warantî, Paapaya mîikîrî yapurî ipîkku pe.

²² Mîrîrî ye'nen itu'se maasaronkon e'to' imakui'pî tîpînamai pra ako'mankî. Tîise yairon kupî pî' ako'mankî, innape ikupî pî' ako'mankî. Tiaronkon sa'nama pî' ako'mankî, moropai Paapa yapurî pî' ako'mankî. Moropai tîîwanmîra

ako'mankî morî pe tîko'mansenon pokonpe. Uyepotorîkon winîpai tîwe'pîka'tîto'kon ton esa'nenan pokonpe ako'mankî.

²³ Pakkokon se' tapairî teeseurîmasanon yarakkîrî kîseurîmai. Eseurîma ya, esiyu'pî'nîto' eseporî. Maasa pra î' taa tîuya'nîkon epu'tî to'ya pepîn. Mîrîrî ye'nen kîseurîmai to' yarakkîrî.

²⁴ Maasa pra Uyepotorîkon poitîrî pe tîwe'sen esiyu'pîti e'pai pra man. Tîise mîlkîrî e'pai awanî morî pe teekore'masen pe pra. Morî pe pemonkonyamî' yenupanen pe e'pai awanî. Taatasi'sirunpasen pe pra e'pai awanî î' etasa' tîuya pî'.

²⁵ Tîise mîlkîrîya itekare anetapai'nîkon pepîn yeurîma e'pai awanî tînîn pî'. Maasa pra mîrîrî wenai Paapaya to' enpenatato' ton tîrî yai pra. Mîrîrî tîpo innape ikupî to'ya.

²⁶ Moropai esenku'tî'san pe pra to' ena. Maasa pra Makuiya to' yenku'tî'pî. Uurî'nîkonya kamo ye'marî ta iwîto' ton tîrî yai, aronne itîrî pepîn tîise tenonse tîtîsen, kamoya era'ma namai. Mîrîrî warantî Makuiya teseru ku'to'pe uyenku'tîkon. Mîrîrî ye'nen inkamoro mo'kato'pe itenya yapai itekare ekaremekî e'pai awanî to' pî'.

3

Jesus Ii'to' Weiyu Winîkî Sa'me Ena

¹ Timóteo, sîrîrî tauya pî' epu'kî. Maasa panpî' Jesus ii'to' winîkî sa'me pu'kuru awanî pe man mîrîrî yai.

² Sa'me awanî maasa pra teetî'nînmakon pî' pemonkonyamî' wanî kupî sîrîrî tîwarîrî'nîkon.

Sa'me awanî maasa pra pemonkonyamî' eseka'nunka kupî sîrîrî kure'ne tîniru yu'se tîwanîkon pî'. Mîrîrî yu'se to' eseka'nunka mararî pra, maasa pra mîi pe tîwanîkonpa kai'ma to' eseka'nunka. Mîi pe tîwanîkon ye'nen, to' eseurîma mararî pra tîpî'nîkon epu'nen pe tîwanîkon pî'. Sa'me awanî maasa pra to' eseurîma imakui'pî pe tiaronkon pemonkonyamî' winîkîi. Sa'me awanî maasa pra —Morî pe man —taa to'ya pepîn tonpakon pî', moropai Paapa pî' nîrî taa to'ya pepîn. Tîise tîiwarîrî'nîkon tîiko'mamîkon pî' to' ko'mamî. Sa'me awanî maasa pra to' munkîyamî' wanî pepîn tîyunkon maimu yawîrî. Sa'me awanî maasa pra Paapa nama to'ya pepîn kupî sîrîrî.

³ Sa'me awanî maasa pra tonpakon sa'namato' ton pra to' wanî. Î' ta'pî tîuya'nîkon tonpakon pî' mana'poka to'ya pepîn sa'me to' wanî. Imakui'pî pe tiaronkon esenumenka emapu'tî to'ya tonpakon winîkîi. Inkamoro etî'nînma pra awanî teserukon pî'. Inkamoro wanî sokoro' pe tîwe'sanon pe. Mîrîrî ye'nen inkamoroya morî yewanmîrî, itu'se pra to' wanî. Tonpakon yenku'tînenan pe to' wanî.

⁴ Sa'me awanî maasa pra î' kupî to'ya teesenumenkai pra, yairon to' esenumenkato' ton pra awanî. Tiaronkon yentai epu'nen pe tîwanîkon pî' to' esenumenka. Kure'ne tarî taatausinpatokon pî' to' atausinpa Paapa pî' taatausinpakon yentai.

⁵ Tîise taa to'ya: “Paapa yapurînenan anna” taa to'ya tîntakon ke neken, tewankon ya' yapurî ye'ka pe pra.

Mîrîrî ye'nen inkamoro ye'ka kore'ta kasi.

⁶ Inkamoro ewomî pe man tiaronkon kore'ta. Mîrîrî yai wîri'sanyamî', a'tu'mîra to' yewan tîwe'sanon yenku'tî to'ya kupî sîrîrî. Maasa pra to' esewankono'ma'pî imakui'pî kupî tîuya'nîkon pî'. Mîrîrî ye'nen, to' yenku'tî to'ya tesorukon ke. To' panama to'ya moropai innape to' maimu kupî to'ya teesenku'tîi.

⁷ Inkamoro wîri'sanyamî' ko'mamî yairon itekare eta pî', ipî' to' esenupa teuren tîise innape ikupî to'ya eserîke pra awanî imakui'pî anku'pai tîwanîkon ye'nen.

⁸ Inkamoro warayo'konya yairon pî' yenupanto' yewanmîrî manni'kan Janes moropai Jambres nurî'tî Moisésya tenupato'kon yewanmîrî'pî warantî. Maasa pra to' esenumenkato' ton pra awanî. Moropai innape yairon maimu kupî to'ya pepîn. Mîrîrî ye'nen tîwe'pîika'tîto'kon eporî to'ya pepîn.

⁹ Tîise inkamoro ko'mamî kupî pepîn sîrîrî mîrîrî kupî pî'. Maasa pra tamî'nawîronkonya to' nîkupî'pî epu'tî kupî sîrîrî yairon pe pra awanî. Mîrîrî warantî Moisés nurî'tîya tîpanamato'kon yewanmîrîtîponkon esepu'tî'pî.

Tiwin Kono'pî Pe Pauloya Timóteo Panama.

¹⁰ Tîise amîrî, pemonkonyamî' panamatou'ya epu'nen, uyeseru epu'nen amîrî. Uuko'mamî'pî yeseru, î' yu'se wanî, moropai î' kai'ma innape ikupî'pîuya moropai teekore'masen pe pra wanî epu'nen amîrî. Pemonkonyamî' sa'namanen pe wanî epu'nen amîrî. Moropai upona teerepansen yapîtanîpî'pîuya epu'nen amîrî.

11 Tiaronkonya utaruma'tî'pî epu'nen amîrî. Moropai e'taruma'tî'pî epu'nen amîrî. Tamî'nawîrî î' e'kupî'pî Antioquia cidaderî po wanî yai, Icônio po wanî yai, Listra po wanî yai, kure'ne utaruma'tîto' yapîtanîpî'pîuya epu'nen amîrî. Tîise tamî'nawîron winîpai Uyepotorîya umo'ka'pî epu'nen amîrî.

12 Tamî'nawîronkon Jesus Cristo maimu yawîrî iko'manpai'nîkon ko'mamî kupî sîrîrî tîwe'taruma'tîi, Jesus pemonkono pe tîwanîkon ye'nen.

13 Tîise manni'kan imakui'san warayo'konya, moropai yairon pepîn pî' yenupanenanya pemonkonyamî' yenku'tî ko'mannîpî inî' panpî' teesenku'tîi.

14 Tîise amîrî, Timóteo, yairon kupî pî' ako'mankî, manni' eesenupa'pî pî'. Innape ikupî'pîya maasa pra mîrîrî pî' ayenupatîponkon epu'tî pî' nai innape to' wanî yairî.

15 Moropai more pe awanî'pî pata pai sîrîrî Paapa maimu e'menukasa' pî' eesenupa'pî. Mîrîrî epu'tîya wenai epu'nen pe akupîiya. Mîrîrî we-nai innape Cristo Jesus kupî'pîya. Mîrîrî ye'nen awe'pîika'tîsa' epu'tîya.

16 Maasa pra tîmaimu menuka warayo'konya emapu'tî'pî Paapaya tamî'nawîrî. Mîrîrî ye'nen morî pe awanî uurî'nîkon yenupanen pe yairon pî'. Morî pe awanî uyako'menkanen pe nîrî. Morî pe awanî yairon kupî pî' ko'mannî emapu'tînen pe.

17 Mîrîrî warantî sîrîrî Paapa maimu man tîpemonkono yenupanen pe. Mîrîrî wenai tamî'nawîrî morî kupî pî' aako'mamî, tiaronkon pîika'tî pî', maasa pra ipî' teesenupasa' ye'nen.

4

1 Paapaya era'ma tanne, moropai Jesus Cristoya era'ma tanne, anakupî ton ekaremekîuya sîrîrî. Maasa pra Cristo enna'po kupî sîrîrî tamî'nawîronkon esa' pe tîwanîpa. Mîrîrî yai taiya kupî sîrîrî anî' wanî morî pe, anî' wanî imakui'pî pe taiya kupî sîrîrî to' pî', pemonkonyamî' enenankon pî' moropai isa'manta'san pî'.

2 Mîrîrî ye'nen yairon esenupanto' ekaremekî pî' ako'mankî tîtî'napanse pra, pemonkonyamî' anetapainokon pî' moropai anetapainokon pepîn pî' nîrî. Eseurîmakî inkamoro imakui'pî kupî pî' tîwe'sanon pî' to' tî'napanto'pe. Tîise to' yaus-înpakî moropai inkamoro yenupakî morî pe to' ko'manto'pe, teeseta'kai pra.

3 Sîrîrî kupî pî' ako'mankî, maasa pra maasa panpî' yairon esenupanto' anetapai pra pemonkonyamî' ena kupî sîrîrî. Inkamoroya tu'ke tenupanenkon ton yuwa kupî sîrîrî î' anetapai to' wanî etakonpa, moropai itu'se tîwe'to'kon yawîrî ikupîkonpa.

4 Mîrîrî ye'nen inkamoroya yairon esenupanto' rumaka kupî sîrîrî inkamoroya tenupato'kon etakonpa kai'ma. Tîise mîrîrî to' yenupato' to'ya wanî î' pe pra rî, panton pe neken awanî.

5 Tîise amîrî, tîwarî e'kî tamî'nawîrî tui'sen pî' teesenumenkai. Sa'man yapîtanî'kî. Tiaronkon pî' itekare ekareme'kî. Tamî'nawîron anakupî ton ku'kî tîwî tîku'se pra.

6 Tarîpai tarî uuko'manto' ataretî'ka sîrîrî. Umînî ikamouya pe wai. Mîrîrî ke Paapa repauya manni'kanya tîwukukon ke Paapa repa'pî warantî.

7 Tamî'nawîronkon pokonpe unkupî ton pe ta'pî Paapaya ku'sau'ya wai. Mîrîrî ye'nen yaretî'kasau'ya sîrîrî, manni' teeka'tunsenya teeka'tunto' yaretî'ka warantî. Moropai innape pu'kuru Paapa kupî pî' uuko'mansa' wai sîrîrî tîpose.

8 Tarîpai uurî ton pe ikonekasa' yapisîuya kupî sîrîrî. Manni' warayo' teeka'tumî yaretî'katîponya tîpia to' nîtirî yapisî warantî uupia Uyepotorîkon nîtirî yapisîuya maasa pra yairî imaimu yawîrî uuko'mansa' ye'nen. Mîikîrî pemonkonyamî' yenunnen, yaironya itîrî tui'sa' weiyu yai. Moropai uupia neken itîrîiya pepîn, tîise tamî'nawîronkon tînimîkî pî' tîwe'sanon tîwakîrikon pe, taatausinpai, inkamoro pia nîrî itîrîiya.

Tîpia Timóteo Ii'to'pe Pauloya Esatî

9 Ka'ne' panpî' aaipî yuwakî, Timóteo, tarîwaya uupia.

10 Maasa pra Demasya unîmî'pî. Mîikîrî ataus- inpa'pî kure'ne sîrîrî pata yeseru pî'. Mîrîrî ye'nen attî'pî man Tessalônica cidaderî pona. Moropai Crescente nîrî wîtî'pî man Galácia pata pona. Moropai Tito wîtî'pî man nîrî Dalmácia pata pona.

11 Tîise Lucas neken man uyarakkîrî. Mîrîrî ye'nen tauya apî'. Aaipî yai, Marcos yuwakî ayarakkîrî enepîpa. Maasa pra mîikîrîya upîika'tî tarî esenyaka'mato' pî'.

12 Tîise Tíquico yarima'pîuya wai miarî ya', Éfeso cidaderî pona.

13 Aaipî yai Trôade cidaderî po, Carpo yewî' ta unîmî'pî uya'san menepî. Moropai ukaaretarîkon

menepîi. Ipîkku pe manni' paaka pi'pî ikonekasa' yu'se wai.

¹⁴⁻¹⁵ Timóteo, tîwarî mîsi' Alexandre pî', manni' ferro pî' teesenyaka'masen. Mîîkîrî man kure'ne îri pe itekare unekaremekîkon winîkîi. Uwinîkîi imakui'pî kupî'pîiya mararî pra. Tîise mîîkîrî taruma'tî Uyepotorîkonya pe man imakui'pî inkupî'pî wenai.

¹⁶ E'mai' pe pemonkonyamî' esanon rawîrî wanî yai uyeseru pî' eseurîma'pî. Mîrîrî yai tiwinsarî wanî'pî, anî' tiaron upîika'tînen ton pra. Tamî'nawîronkonya upîika'tî pîn, tîwî ukupî'pî to'ya. Tîise mîrîrî wenai Paapaya to' taruma'tî yu'se pra wai tîise tîwanmîra to' nîkupî'pî kupîiya yu'se wai.

¹⁷ Tîise tiwinsarî wanî pîn. Maasa pra Uyepotorî wanî'pî uyarakkîrî. Mîîkîrîya umeruntîri ton tîrî'pî. Meruntî ke itekare pî' eseurîmato'pe inî' panpî' tamî'nawîronkon Judeuyamî' pepîn neta ton pe. Moropai mîîkîrîya umo'ka'pî nari' yapai kaikusi mata pia tîwe'sen mo'ka warantî umo'ka'pîiya.

¹⁸ Mîîkîrî rî Uyepotorîya upîika'tî ko'mannîpî tamî'nawîron imakui'pî winîpai. Moropai mîîkîrîya uyarî tîpata ya', ka' pona. Mîîkîrî yapurî pî' ko'mannîpai'nîkon man ipatîkarî. Sîrîrî warantî yapurî e'pai man.

Paulo Esekaremekî

¹⁹ Timóteo, umaimu man Áquila pia moropai ino'pî Priscila pia nîrî. Moropai umaimu man nîrî uyonpakon Onesíforo pia moropai tamî'nawîrî ipemonkonoyamî' pia.

²⁰ Uyonpakon Erasto nîmî'pîuya Coríntio cidaderî po. Moropai Trófimo nîmî'pîuya Mileto po, maasa pra pri'ya pra eenasa' waní'pí.

²¹ Timóteo, aaipî yuwakî uupia ka'ne' pe panpî', kono'pîti e'sara'ti rawîrî. Uyonpakon man tarî uupia. Êubulo, moropai Prudente moropai Lino moropai Cláudia, inkamoroya tîmaimukon yarima aapia moropai tamî'nawîronkon tiaronkonya nîrî tîmaimukon yarima aapia.

²² Timóteo, tauya Paapa pî': —Iipia ako'mankî, Paapa, tauya. —Moropai tamî'nawîrî morî pe awe'to' tîikî to' pia, tauya ipî'. Mîrîrî neken.

Macushi **New Testament in Macushi (BR:mbc:Macushi)**

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Macushi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Macushi [mbc], Brazil

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Macushi

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-05-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 12 May 2025 from source files
dated 13 May 2025

677467a0-0559-5466-b865-742352ca2032